

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Úžice, okres Mělník

Kralupská 48, 277 45 Úžice

Identifikátor školy: 600 047 768

Termín konání komplexní inspekce: 23., 26. a 27. listopad 2001

Čj.	022 321/01-2157
Signatura	kc3bv103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Málotřídní škola se třemi třídami 1. až 5. ročníku a jedním oddělením školní družiny. V době inspekce bylo v třídních výkazech zapsáno celkově 40 žáků. Jejich počet má v posledních letech mírně sestupnou tendenci, zejména pro nižší počet žáků přihlašovaných do 1. ročníku. Škola slouží dětem z obce Úžice a čtyř okolních obcí, cca 30 % žáků do školy dojíždí. Do 6. ročníku žáci přecházejí především do úplných základních škol v Kralupech nad Vltavou. Škola vystupuje a hospodaří formou zálohové organizace, zřizovatelem je obec Úžice.

Historie školy byla mezi roky 1979 a 1991 přerušena jejím uzavřením, znovuotevření se datuje k 1. září 1991. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ

Průběh vzdělávacích procesů byl posuzován z hlediska plánování, organizování, motivace, interakce a komunikace. Výuka byla sledována v osmi předmětech u čtyř vyučujících. Celkem bylo provedeno 17 hospitací, ve většině z nich probíhala výuka se dvěma spojenými ročníky.

Český jazyk

Časové dotace ve všech ročnících odpovídaly učebnímu plánu. Plnění učebních osnov bylo neprokazatelné ve 4. a 5. ročníku v jazykové složce psaní, která není v třídních knihách vyplňovaná. Příprava vyučujících na sledované hodiny byla vždy zodpovědná, někdy s didaktickými rezervami. Obsah učiva byl vždy přiměřený, všechny učitelky dokázaly jeho rozsah žákům srozumitelně zpřístupnit a vysvětlit v logických souvislostech.

Předmět vyučují čtyři učitelky, z toho pouze dvě s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Prostředí kmenových učeben bylo z hlediska estetičnosti i učební podnětnosti převážně jen průměrné. Hlavními učebními pomůckami byly učebnice, pracovní a klasické sešity. Didaktická technika využita nebyla. Z hlediska psychohygienických podmínek převažovaly hodiny, ve kterých relaxace a odlehčení bylo zařazeno spíše jen jako motivace na začátek nebo konec hodiny, ve více případech výuka mírně přesahovala do přestávky.

Organizační a časovou strukturu učebních jednotek prioritně předurčovalo složení tříd. Vyšší nároky na pedagogickou práci kladly třídy se dvěma spojenými ročníky, zejména při spojení 1. a 2. ročníku. Učitelka zde musela začínajícím školákům věnovat více přímé práce na úkor starších dětí. Ve 4. a 5. ročníku se na výuce podílejí dvě učitelky, samostatně pracoval pouze 3. ročník. Ve všech hodinách převládal klasický frontální styl výuky se střídáním přímé a nepřímé učitelké práce a se samostatnými činnostmi žáků. Celkově většina vyučujících předvedla jen tradiční a obvyklé organizační kompetence, pokus o dramatizaci ve třídě nejstarších žáků měl mnoho nedostatků; metodicky nejproduktivnější výuka probíhala ve 3. ročníku, kde učitelka i při klasickém pojetí výuky dobře zúročovala odbornost i dlouholeté zkušenosti a vyváženě propojovala jednotlivé jazykové složky s důrazem na jazykovou tvořivost a porozumění. Klasifikace v žákovských knížkách 4. a 5. ročníku byla pouze z mluvnické části učiva, zcela chyběla klasifikace ze slohových výcviků a z literární výchovy. Častým pozitivním jevem v práci všech vyučujících byl individuální přístup a pomoc jednotlivým dětem, včetně žáků s diagnostikovanými poruchami učení.

Vzbuzení zájmu, aktivity a angažovanosti žáků mělo ve většině případů rezervy, motivace se

obvykle omezovala pouze na oznámení učebního cíle a organizačního průběhu výuky. Atmosféra většiny hodin byla jen pracovní, pouze jedna z vyučujících dokázala vytvořit stimulující a pozitivně kooperující sociální učební klima. Závěry hodin často přesahovaly do přestávek, kritické hodnocení práce žáků vysoko převažovalo nad pochvalami a pozitivním povzbuzováním. Kontrolně hodnotící fáze hodin probíhaly obvykle bez klasifikace a bez vedení žáků k sebehodnocení.

Vztahy mezi učitelkami a žáky byly z větší míry přátelské, v případě problémového chování některých jedinců ale i výrazně autoritativní a pedagogicky neprofesionální. Rozvoji komunikačních dovedností a vyjadřovacích schopností byla věnována cílená a vědomá pozornost jen v jedné třídě.

Sledovaná výuka byla posouzena stupněm průměrný.

Anglický a německý jazyk

Ve 4. a 5. ročníku se vyučují tři hodiny cizího jazyka týdně. Při dvou hodinách angličtiny jsou žáci obou ročníků spojeni do jedné skupiny, třetí hodina je pro každý ročník vyučována odděleně. Výuky německého jazyka se zúčastňují pouze dva žáci 5. ročníku, pro které bylo nutné vytvořit specifické učební podmínky (jedno z dětí např. splňuje již 9. rok školní docházky a do zdejší školy přestoupilo před několika měsíci), výuka navíc probíhá vždy souběžně s dalším předmětem v jiném ročníku. Obsah učiva obou cizích jazyků je plánován v souladu s platnými osnovami, rozvržen je podle učebnic. Porušování osnov nebylo zjištěno. Na sledované hodiny byly obě vyučující zodpovědně připraveny.

Anglický jazyk vyučuje učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti, německý jazyk kvalifikovaná učitelka; žádná z nich zatím nesplňuje požadovanou jazykovou odbornost. Vyučovalo se v běžných kmenových třídách s minimální výzdobou k aktualizaci předmětu. Učitelky si alespoň svépomocně zhotovují některé pomůcky, např. gramatické přehledy, kartičky na procvičování slovní zásoby a ke konverzačním tématům, kopírují texty pro různé samostatné práce dětí. Účelně byla využívána tabule, naopak nedostatečně byla zařazena dostupná audiotechnika. V německém jazyce se podle sdělení učitelky i žáka často uplatňuje počítačový výukový program. Používané učebnice jsou součástí ucelené řady a byly vybrány v koordinaci se spádovou školou. Základní psychohygienické podmínky prostředí byly ve zhlédnutých hodinách převážně bezproblémové, při jedné hodině byla teplota vzduchu nižší než 20°C. Psychohygienická pravidla z hlediska změn činností a tempa práce byla respektována, relaxační fáze většinou chyběly.

Organizace hospitovaných hodin anglického jazyka byla založena převážně na základních učebních metodách a formách. Převažovala frontální práce s učebními texty, především písemné či ústní zpracování cvičení, doplňování a dotváření vět, formulování jednoduchých odpovědí, překlad. Čtení článku bylo pouze v jediném případě podpořeno poslechem audionahrávky. Objevily se ale také progresivnější formy jako skupinová práce při procvičování slovní zásoby a komplexní využití pilotního obrazu v učebnici ve 4. ročníku. V některých případech vznikaly žákům časové prostoje v důsledku nevhodné koordinace práce dvou ročníků. Výuka německého jazyka byla sledována pouze v jediné hodině. Probíhala současně pro jediného žáka 5. ročníku a 12 žáků 3. ročníku, kteří měli prvouku. Převážnou část hodiny pracoval žák samostatně pod občasnou kontrolou vyučující. Písemně připravená samostatná práce byla variabilní, do určité míry i hravá, navazovala na počítačový učební program a žáka prokazatelně uspokojovala. V závěru hodiny si vyučující vytvořila časový prostor pro kontrolu a vysvětlení gramatických jevů. Výuka byla pro žáka účinná, i když jednostranně zaměřená především na slovní zásobu a gramatiku. Hlavní rezervou byl chybějící prostor pro aktivní komunikaci a poslech.

Motivační složka výuky anglického jazyka měla pozitiva, ale i rezervy. V úvodu hodin byly

vždy sděleny jejich cíle, dobře působilo zařazení písně nebo skupinové práce. Žáci byli průběžně povzbuzováni, ale i zbytečně napomínáni, např. v případech organizačních prostoje. V některých momentech se motivace opírala pouze o autoritu školy a o poukazování na povinnosti žáka či na blížící se klasifikační test. Přímá klasifikace v hodinách neprobíhala. Ve všech hodinách byly rezervy v jejich závěrech, všeobecně učitelky málo chválily a pozitivně oceňovaly výkony žáků, zhodnocení buď zcela chyběla nebo byla pouze formální.

Děti se ve sledovaných hodinách chovaly přirozeně, při přímé práci s učitelkami aktivně spolupracovaly. Většina bez problémů respektovala stanovená pravidla, samostatně pracovala na zadaných úkolech. Z hlediska komunikace v cizím jazyce byly hodiny méně účinné, obecně měli žáci málo příležitosti ve studovaném jazyce reagovat, klást vlastní otázky, odpovídat a tvořit vlastní věty. Při řešení mluvního cvičení z anglického jazyka v 5. ročníku byly žákům tolerovány nesprávné jednoslovné odpovědi "No" a "Yes". Vyučující utlumovala věcné podněty ke komunikaci ze strany žáků, pokud byly mimo rámec naprogramovaných činností. V několika případech použila nevhodné ironizování dětí, které nepochopily nejasný nebo méně zřetelný pokyn.

Sledovaná výuka byla posouzena stupněm průměrný.

Matematika

Časová dotace předmětu odpovídá ve všech třídách učebnímu plánu přijatého vzdělávacího programu. Porušování učebních osnov nebylo orientační kontrolou zjištěno. V souladu s příslušnými osnovami jsou i časové tematické plány jednotlivých vyučujících, sestavované s ohledem k obsahu používaných učebnic. Úroveň těchto plánů byla rozdílná, často se jednalo pouze o stručný výčet témat bez bližšího časového řázení. Aktuální příprava vyučujících měla vzhledem ke stavbě zhlédnutých hodin celkově průměrnou úroveň.

Předmětu vyučují tři učitelky, z toho dvě s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný typ školy. Výuka probíhala v běžných kmenových učebnách. Podnětnost učeben pro výuku měla celkově jen průměrnou úroveň, nejlepší byla v první třídě. Žáci mají platné učebnice, pracovní, školní a domácí sešity, rýsovací potřeby. V hodinách bylo k dispozici jen minimum názorných pomůcek, zpětný projektor byl užit pouze v jediném případě, kalkulátory k analýze chyb (např. při samostatném písemném dělení) žáci neměli, počítače jsou umístěny ve zvláštní pracovně a při hospitovaných hodinách nebyly použity. Vybavení žákovským nábytkem je zastaralé. S výjimkou třetího ročníku chyběla ve většině hodin možnost včasné relaxace a odlehčení, ve dvou případech výuka mírně přesahovala do přestávky, při jedné hodině bylo opomenuto účinné větrání.

Kromě samostatného třetího ročníku výuka probíhá vždy se dvěma ročníkovými skupinami. Učitelky organizovaly výuku střídáním přímé a samostatné práce. V některých případech (např. u žáků druhého a jindy u žáků pátého ročníku) byla samostatná práce neúměrně dlouhá. Žákům prvního ročníku se učitelka věnovala v dostatečné míře. V hodinách převládá klasický frontální styl práce s občasnou příležitostnou dopomocí pomalejším žákům. Učivo bylo v hodinách dostatečně procvičeno, přesto je značná část procvičování svěřována žákům domů, k vypracování většinou písemných úkolů. Rovněž frontální, ale velmi dobře organizovaná práce byla pozorována u vyučující třetího ročníku.

V úvodu hodin byly sděleny cíle výuky, v některých případech i stručný program hodin. Ve všech hodinách byly s různou motivační účinností zařazeny drobné hry a soutěže. Velmi dobře byli průběžně motivováni žáci prvního ročníku, motivace žáků druhého ročníku se místy vytrácela, někteří žáci ztráceli koncentraci. Přirozená autorita učitelky se pozitivně uplatnila při kvalitní práci ve třetím ročníku. Ve čtvrtém a pátém ročníku se objevily v motivaci žáků dílčí nedostatky. Pozorovány byly hodiny s dostatkem pochval a pozitivního povzbuzování, ale i hodiny s výčitkami vůči žákům nebo s náznaky ironizování dětí.

Ve všech hodinách měli žáci možnost analyzovat chyby a poučit se z nich. Písemnosti dětí bývají opravovány a práce klasifikovány, v pracovních sešitech se vyskytly i některé dosud neopravené pasáže. Klasifikace v hodinách pozorována téměř nebyla. Některé hodiny byly ukončeny bez závěrečného shrnutí nebo bez zhodnocení práce.

Žáci znali pravidla komunikace v hodinách a vesměs je dodržovali. Přívětivě byla rozvíjena komunikace u prvňáčků, žáci třetího ročníku měli dostatek příležitosti formulovat vlastní myšlenky. Žáci druhého, čtvrtého i pátého ročníku dostávali prostor odpovídat na kladené otázky, při snaze o vyjádření vlastních postojů a aktuálních pocitů byli často odmítáni.

Sledovaná výuka byla posouzena stupněm průměrný.

Hudební výchova, výtvarná výchova

Hudební výchova je dotována jednou hodinou týdně, výtvarná výchova jednou až dvěma hodinami v souladu se závazným učebním plánem. Obsah plánovaného a probíraného učiva hudební výchovy odpovídal platným osnovám, ve výtvarné výchově byl tematický plán pojat převážně jen jako soupis námětů a technik. Příprava učitelek na zhlédnuté hodiny měla celkově průměrnou úroveň.

Výuka hudební výchovy je ve všech ročnících zajištěna učitelkami s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, výtvarná výchova je vyučována nekvalifikovaně. Materiální podmínky pro výuku hudební výchovy byly průměrné, nevhodně byl zařazen výukový počítačový program. Funkční klavír ve škole chybí, nahrazován je elektronickým klávesovým nástrojem. Výtvarná výchova byla materiálně dobře zajištěna. Z psychohygienického hlediska byly v hospitovaných hodinách vytvořeny velmi dobré podmínky. Činnosti byly střídány, žáci měli možnost častého pohybu, učitelky nezapomínaly větrat a sledovat úroveň osvětlení.

V prvním až třetím ročníku jsou žáci při hudební výchově vyučováni společně, druhou společnou skupinu tvoří čtvrtý a pátý ročník. Organizace zhlédnutých hodin byla založena především na hudebních činnostech žáků. V první skupině byly po rozezpívání opakovány známé písně, zařazena byla rytmická cvičení, taneční prvky a nácvik nové písně. Zcela chyběl doprovod na hudební nástroj nebo použití orffovských nástrojů. Snaha učitelky nahradit živý doprovod zvukem z počítačového programu vyzněla kontraproduktivně. V závěru hodiny dostalo několik žáků příležitost předvést, co se v LŠU naučili zahrát na sopránové flétny. Ve čtvrtém a pátém ročníku byli žáci při zpěvu a při nácviku nové písně kvalitně doprovázeni na elektronické klávesy. Zúčastnili se hudebně pohybových a rytmických činností. Zařazené teoretické učivo mělo přiměřený rozsah.

Organizaci a průběh výuky výtvarné výchovy ovlivnila nezkušenost i nekvalifikovanost vyučující. Hlavním nedostatkem byla absence odborného vedení při osvojování výtvarných dovedností, žáci nebyly dobře poučeni a rozvíjeni ve vlastním výtvarném vyjádření. Vyžadován byl jednotný postup, potlačován byl smysl pro originalitu a osobitý výraz, výuka měla charakter "výkresování". Žáci prokázali nezkušenost při vnímání a používání barev, vnímání světla a stínu a prostorového citění.

V průběhu hodin hudební výchovy byly děti chváleny i povzbuzovány, o práci projevovaly stálý zájem a aktivně se podílely na připravených činnostech. Klasifikace v hodinách pozorována nebyla. Při výtvarné výchově byla atmosféra v některých fázích dvouhodinového bloku až vypjatá, vyučující jen s obtížemi udržovala kázeň třídy na přijatelné úrovni, pozitivní motivaci spíše nahrazovala autorita a klasifikace. V obou hodinách hudební výchovy žáci dodržovali pravidla jednání a komunikace, nežádoucí projevy chování se nevyskytly, atmosféra byla pozitivní. Interakce, zejména v první skupině, byla založena na partnerství.

Sledovaná výuka měla výrazná pozitiviva i negativiva. Posouzena byla stupněm průměrný.

Prvouka, přírodověda, vlastivěda

Počet hodin všech předmětů je v týdenním rozvrhu hodin dotován v souladu se závazným učebním plánem. Obsah a rozsah učiva odpovídá učebním osnovám. Všechny sledované hodiny byly učitelkami zodpovědně připraveny.

Z hlediska učebních podmínek se zjištění nelišilo od ostatních předmětů, hlavními pomůckami byly učebnice a učební texty. Vyučovaly učitelky s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Psychohygienické podmínky byly bezproblémové.

Organizační formy a metody byly opět pouze tradiční, frontální, zaměřené především na vysvětlení a procvičení pojmů a vnímání nových poznatků verbálními metodami. Pro zpestření učebních postupů byly zařazeny křížovky, ojediněle i herní prvky. V souhrnu bylo činnostního učení ale jen velmi málo.

Učební náměty žáky převážně dobře motivovaly, po celé hodiny s vyučujícími aktivně spolupracovali. Klasifikace během sledované výuky neprobíhala.

Pozitivním rysem byla komunikace, žáci dostávali prostor i podněty k osobnímu vyjádření zkušenosti, pocitu nebo vědomosti. Dobře jsou vedeni k celistvému vnímání přírodních a společenských skutečností a chápání okolního světa. Atmosféra hodin byla převážně pozitivní, interakce nasvědčovala na důvěrné partnerské vztahy. Pouze v jednom případě se opět projevila výrazná autoritativnost k některým žákům.

Sledovaná výuka byla posouzena stupněm průměrný.

Školní družina

Školní družina je součástí školy, její kapacita je stanovena na 30 žáků. Ve školním roce 2001/2002 je zde zapsáno 22 dětí z 1. až 4. ročníku, nepravidelně docházejí i žáci 5. ročníku. Provoz je organizován denně od 11:30 do 14:45 hodin. Vykazovaná tzv. ranní družina je pouze organizační zajištění dozoru nad dojíždějícími žáky a nemá se školní družinou žádnou souvislost. V době školních prázdnin nebývá zařízení v provozu. Zájmové útvary v rámci školní družiny nejsou zřízeny.

Prostorové a materiální podmínky pro výchovně vzdělávací činnost jsou dobré, družina využívá kromě menší samostatné místnosti s žákovskou knihovnou také učebnu 1. a 2. ročníku, která je vybavena kobercem a kromě lavic také stolkou se židličkami. Podle potřeby jsou využívány i další prostory školy, např. cvičebna nebo místnost s počítači, dobrým zázemím je školní zahrada. Vybavení spotřebním materiálem a hračkami je přiměřené. Vychovatelka svým vzděláním splňuje předepsanou odbornou i pedagogickou způsobilost. Psychohygienické podmínky jsou na odpovídající úrovni.

Výchovně vzdělávací činnost se opírá o roční plán a řád školní družiny. Řád je obsahově velmi stručný a neúplný, částečně řeší pouze přihlašování a odhlašování dětí a jejich chování během pobytu v družině, velmi obecně a okrajově se zmiňuje o jejich právech. Chybí ustanovení o organizaci provozu a informace o způsobu finanční úhrady - pro rodiče je služba školského zařízení bezplatná; dokument není datovaný. Další povinná dokumentace byla předložena v plném rozsahu, podle zjištění je řádně vedena.

Hospitováno bylo vždy v době spontánních činností, v době nepříznivého počasí. Jeden den bylo na počátku hospitace aktuálně přítomno deset dětí. Vychovatelka je motivovala četbou pohádky, žáci pak kreslili a vystříhovali pohádkové postavy. Počet přítomných klesal podle harmonogramu jejich odchodů. Později se všichni přesunuli do počítačové učebny, kde měli možnost pracovat s výukovými programy. Při druhé hospitaci žáci zhotovovali figurky Mikulášů, v jiné části odpoledne hráli společenské hry a společně řešili křížovku. Po celou dobu byly děti velmi dobře motivovány a se zaujetím se zúčastňovaly připravených činností. Vychovatelka je chválila, trpělivě a taktně je korigovala, nežádoucí projevy chování se

nevyskytly. Atmosféra v oddělení byla příjemná a pozitivní.

Činnost školní družiny byla celkově posouzena stupněm průměrný.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Průběh výuky ve sledovaných předmětech byl celkově posouzen stupněm průměrný, s pozitivy a negativy v rovnováze.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

1. Hodnocení materiálních podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Škola užívá pěknou jednopatrovou budovu se zahradou v nefrekventované části obce. Historická budova (110 let) je zřizovatelem dobře udržovaná, její znovuootevření po r. 1990 si vyžádalo řadu zásadních rekonstrukcí a oprav. Prostorové podmínky jsou vzhledem k počtu žáků velmi dobré. Kromě tří prostorných učeben, vlastní cvičebny a ředitelny je k dispozici malá víceúčelová místnost se třemi počítači, učitelskou knihovnou, televizí s videem a videotékou, klávesovým nástrojem a další technikou. Počítače jsou propojeny do sítě, jeden z nich má CD mechaniku a připojení na internet. K dispozici je i několik výukových programů a her pro různé předměty. Stav úložného nábytku ve všech místnostech odpovídá běžnému standardu, žakovský nábytek si ale již žádá modernizaci, děti pracují ve starých typech lavic se sklopnými sedadly. Učebnicové vybavení je na dobré úrovni, fond učebnic a knih ve školní knihovně je podle finančních možností průběžně doplňován. Některé pracovní sešity hradí po předchozí dohodě svým dětem rodiče (pisemné dohody byly ředitelkou školy doloženy). Pomůckové zázemí je celkově jen na základní úrovni, z nových pomůcek převládají pomůcky dvojrozměrné. Didaktická technika je zastoupena dvěma zpětnými projektory a další promítací i zvukovou technikou. Její využívání je ale do značné míry omezeno nevhodným umístěním nebo chybějícím zatemněním; během inspekce byla učební technika využívána jen velmi málo. Pro tělesnou výchovu je kromě zmíněné cvičebny využíváno také hřiště místní tělovýchovné jednoty, event. blízké okolí školy. Sportovního nářadí a náčiní je přiměřené množství.

Škola je celkově čistá a upravená, i když ve výzdobě jsou rezervy; interiér společných prostor i některých učeben jen málo navozuje radostnou a tvůrčí atmosféru, chybí především vyšší zastoupení výtvarných prací žáků.

Škola má velmi dobré prostorové podmínky, materiální podmínky jsou ve většině oblastí průměrné až velmi dobré. Stupeň hodnocení - průměrný.

2. Hodnocení psychohygienických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Při zahájení školního roku bylo zapsáno pouze 33 žáků, škola nesplňovala normu zákonné požadavku. Z tohoto důvodu požádal zřizovatel MŠMT o přiznání výjimky, která byla následně udělena. Během školního roku bylo na základě přistěhování připsáno 7 dalších žáků.

Počet žáků ve třídách:

I. třída		II. třída		III. třída	
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	
3 žáci	10 žáků	12 žáků	8 žáků	7 žáků	

Časová stavba rozvrhu i přestávek odpovídá požadavkům vyhlášky o základní škole, přestávky tráví děti ve třídách, v případě pěkného počasí mohou využívat i školní zahradu.

Oblíbenou přestávkovou relaxační pomůckou je “skákací míč”. Koberec v učebně má pouze I. třída, během hospitací ale nebyl pro práci dětí využíván. Ve všech hodinách žáci převážně jen seděli v nepohodlných lavicích, v některých případech i ve špatném velikostním typu. V přízemní třídě byly v hodině špatné světelné podmínky především proto, že vyučující dostatečně nevyužila osvětlovací kapacitu učebny. Ranní začátek výuky je stanoven s ohledem na dojíždějící žáky na 7:50 hod. Sled hodin a přestávek si určují učitelky bez automatického “zvonění”; během hospitací bylo zjištěno častější prodlužování učebního času na úkor přestávek žáků.

Pitný režim škola nezajišťuje, děti si donášejí nápoje z domova. Rodiči i dětmi je pozitivně přijímána realizace programu “školní mléko”. Obědy zajišťuje jídelna mateřské školy, odkud se převážejí do blízké jídelny s výdejnou. Úroveň stolování splňuje základní standard.

Žákovská šatna je funkčně umístěna, svojí kapacitou i vybavením vyhovuje počtu žáků. Sociální zařízení není běžně vybavováno spotřebním hygienickým materiálem, výchovné působení školy má v této oblasti rezervy.

Pedagogické dozory jsou písemně ustanoveny. V knize úrazů byla za loňský rok evidována dvě lehká poranění. Poučení žáků o bezpečnosti žáků je v třídních knihách školních roků 1998/1999 až 2001/2002 zaznamenáno vždy jen v měsíci září (“Žáci byli poučeni o bezpečném chování ve škole, na zahradě i na silnici.”). Poučení o bezpečnosti na školních akcích, např. na plavání, škole v přírodě, na výletech není dokladováno, chybí také poučení o bezpečném chování při tělesné výchově a záznamy o projednání řádu školy.

Psychohygienické podmínky školy kromě pozitiv vykazaly i citelně slabá místa, v souhrnu byly posouzeny stupněm průměrný.

3. Hodnocení personálních podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Pedagogický sbor tvoří kromě ředitelky dvě učitelky a vychovatelka školní družiny. Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti splňuje kvalifikační požadavek pouze ředitelka a jedna z učitelek, která na škole působí jako pracující důchodce. Třetí učitelka zahájila v loňském roce studium speciální pedagogiky; vychovatelka školní družiny je absolventkou střední technické odborné školy, pedagogické vzdělání získala pomaturitním středoškolským studiem. Pracovní kolektiv prošel v posledních letech četnými personálními změnami a dosud není plně stabilizovaný, v místě školy bydlí pouze ředitelka.

Z hlediska typu dosaženého a požadovaného vzdělání má personální obsazení školy nedostatky, které se v některých případech projeví i na úrovni výchovně vzdělávací práce.

4. Hodnocení systémových podmínek řízení z hlediska plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a kontrolních mechanismů

Ředitelka školy působí ve funkci od r. 1999, má 9 roků přímé pedagogické praxe. Učební úvazek má zvýšen o 2 hodiny, tzn. na 15 hodin. Do řízení nastoupila bez předchozí zkušenosti a systematického zaškolení. Informace k řídicím kompetencím získává převážně jen příležitostně, v poslední době také z počítačového programu.

Plánování: Z oblasti dlouhodobých a střednědobých plánů byla předložena neaktualizovaná “Koncepce ZŠ Úžice - 2000” a Plán práce školy na školní rok 2001/2002. Oba dokumenty deklarují vize, z nichž nejzákladnější je zamezení odchodu žáků do městských škol a zachování málotřídní školy v obci. Při veškerém zohlednění specifik malé školy nelze předložené dokumenty posoudit jako funkční a pro vlastní řízení přínosné. V ročním plánu např. chybí konkrétní úkoly, které by bylo možné sledovat a vyhodnocovat. Výroční zprávy, i když poskytují různé informace o škole, navazují na dlouhodobé a střednědobé plánování jen velmi volně a jen v některých případech. Krátkodobé plánování představují měsíční plány práce, které jsou zveřejňovány na nástěnce v ředitelně (současně i sborovně) školy. Od

učitelka ředitelka vyžaduje učební tematické plány, které byly předloženy pro všechny předměty. Většina z nich je koncipována podle obsahu učebnic nebo jako seznam učebních námětů. Do některých plánů, zejména u cizích jazyků se promítá i kooperace se spádovou školou. Kontrola hodinových dotací učebního plánu prokázala ve všech předmětech i ročnících jeho dodržení.

Organizování: Organizační struktura školy je jednoduchá, všichni pedagogičtí i správní zaměstnanci podléhají přímému řízení ředitelky školy. Zaměstnanci znají svoje povinnosti a pracovní role, dlouhodobé úkoly jsou jasně vymezeny. Základními vnitřními organizačními směrnici jsou provozní a školní řád. Školní řád je přejetý dokument s několika obsahovými i formálními nedostatky. Z hlediska obsahu má nedostatečná ustanovení o vnitřním režimu školy, zcela chybějí informace o pracovních povinnostech pracovníků. Chybí rovněž doplněk na základě pokynu ministra MŠMT čj. 16 227/96-22 k prevenci návykových látek. Dokument není datován, vytvořen byl ředitelkou školy bez prokazatelného odsouhlasení pedagogickou radou. V třídních knihách chybí již zmiňovaný zápis o jeho projednání se žáky.

Povinná dokumentace byla předložena v požadovaném rozsahu, v několika případech s dílčími administrativními nedostatky, např. s chybou v rozvrhu hodin, v třídních výkazech často chybějí data změn ve stavu žactva. Podkladová inspekční dokumentace byla předložena neaktualizovaná a s řadou nepřesností.

K 1. říjnu 1999 byla založena rada školy, která podle sdělení ředitelky i zřizovatele nevykazuje v současné době činnost. Informace k rodičům jsou předávány klasickými způsoby, především přes žákovské knížky. Pravidelné třídní schůzky se konají jen dvakrát za rok, třetí schůzka bývá pravidelně před odjezdem do školy v přírodě. Rodiče jsou informováni o možnosti individuálních konzultací ve škole.

Vzdělávací nabídka, kterou škola nabízí, je převážně jen na základní úrovni. Do určité míry je ovlivněna dojížděním žáků i vyučujících a jejich dopravními možnostmi. Výuka jazyků se realizuje v základní tříhodinové týdenní dotaci od 4. ročníku, vyučuje se anglický a německý jazyk. Dětem je nabízena také soukromá výuka anglického jazyka, která probíhá za úplatu v prostorách školy, obdobně je vyučována hra na flétnu. Výuka tělesné výchovy se realizuje ve všech třídách po dvou hodinách týdně, plavání je pravidelně zajišťováno podle doporučení MŠMT. Základní výuku tělesné výchovy doplňuje nepovinný předmět sportovní hry, do kterého je zapojeno cca 10 žáků. Výuka počítačové gramotnosti je omezena technickými i personálními možnostmi školy. Počítače umístěné mimo učebny omezují možnost jejich využití přímo v učebních procesech, zejména ve třídách se spojenými ročníky. V tomto roce jsou výukové programy a učební hry určeny především pro individuální procvičování učiva žáků 4. a 5. ročníku, kteří mají možnost dvakrát v týdnu ráno před vyučováním s nimi pracovat; programy příležitostně využívají také žáci se specifickými poruchami učení, děti ve školní družině nebo žák, který se zúčastňuje výuky německého jazyka.

Pomoc dětem s vývojovými poruchami učení a chování škola zajišťuje formou dvou doučovacích skupin, učební požadavky jsou usměrněny individuálními vzdělávacími plány; v tomto roce je vykazováno 6 integrovaných žáků. Škola poskytuje individuální pomoc bez požadavku na zvýšený finanční normativ.

Nabídka v oblasti zájmových činností není vytvořena, v tomto roce není zaveden žádný zájmový útvar.

Základní výchovně vzdělávací program doplňují různé aktivity, z nichž nejvýznamnější jsou školy v přírodě a exkurze i návštěvy kulturních vzdělávacích pořadů. V rámci obce se škola prezentuje vystoupením dětí např. na besídkách nebo při "Vítání občánků", formou sběrů se zapojuje do veřejně prospěšné práce. Účast v meziškolních soutěžích není velká - v loňském roce pouze dopravní soutěž Zlatá zebra a matematické soutěže Zamat a Klokánek.

Vedení a motivování pracovníků je v malém pracovním kolektivu prioritně založeno na

vzájemně pozitivních vztazích a na důvěře. Vzhledem k častým personálním změnám v posledních letech je vedení více zaměřeno na běžnou operativu a zajištění chodu školy než na strategický rozvoj. Další vzdělávání probíhá především na bázi nabídky různých seminářů, jedna z učitelek dálkově studuje vysokou školu. Ředitelka absolvovala kurs pro reedukace poruch učení a chování. Kritéria pro hodnocení pracovníků se v malém kolektivu neuplatňují, nadtarifní složky platu jsou dostatečně diferencované.

Kontrolní činnost je podložena plánem kontrolní a hospitační činnosti s přiměřenou frekvencí různých kontrol, zaměřených jak na organizaci školy tak i úroveň výuky. Počet skutečně provedených hospitací byl v posledních letech spíše nízký (4 až 6 za rok). Z hlediska účinku mají kontroly především informativní charakter, rezervy jsou zejména v postihnutí didaktických rezerv. Formativní vliv kontrol na zkvalitňování učebních procesů má v daných podmínkách pouze průměrný efekt.

Systémové podmínky řízení z hlediska plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků i kontroly byly posouzeny stupněm průměrný.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Materiální, psychohygienické, personální a systémové podmínky řízení byly v souhrnu posouzeny stupněm průměrný.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Během inspekce byly rozdány dotazníky pro rodiče. Vyhodnocení vychází z 25 vrácených a vyplněných tiskopisů. Ve všech odpovědích převládalo pozitivní hodnocení, negativní postoje rodičů byly jen výjimkou. Vzdělávací nabídka byla celkově hodnocena jako dobrá, zejména v oblasti dalších aktivit. Někteří rodiče postrádají zájmové útvary a doučovací skupiny, uvítali by častější přístup dětí k počítačům a lepší výchovu ke čtenářství. Z hlediska materiálních a psychohygienických podmínek často upozorňovali na rezervy v materiálním vybavení školy. Všichni potvrdili pozitivní vztah jejich dítěte ke škole, vlastní vztah s vyučujícími označovali převážně jako partnerskou spolupráci. V několika případech byl zdůrazněn vstřícný a trpělivý vztah učitelek k žákům. Celkově charakter odpovědí vypovídá ve prospěch školy, rodiče si uvědomují význam zachování málotřídní školy v obci.
- Namátkovou fyzickou kontrolou některých pomůcek a didaktické techniky byla zjištěna chybějící inventární čísla, na počítačích byla stará a neplatná inventární čísla původního majitele. Kopie souhrnných inventárních soupisů škola nemá k dispozici, přírůstkové roční seznamy nejsou vedeny v důsledném systému. Zřizovací listina nezmiňuje vztah školy k majetku zřizovatele. I když je inventarizace ze strany zřizovatele prováděna, orientační vzhled do problematiky soupisu majetku naznačil rezervy.
- Výroční zpráva nebyla projednána a schválena Radou školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 124/2000 ze dne 10. srpna 2000. Zakládací listina školy ze dne 5. října 2000.
- Rozhodnutí MŠMT o výjimce z počtu žáků, čj. 14 370/2001-22 ze dne 12. dubna 2001.
- Jmenování ředitelky do funkce od 1. července 1999, čj. 457/1999, ze dne 2. června 1999.

- Výkazy o základní škole podle stavu k 30. září roků 2001, 2000, 1999.
- Rozvrhy hodin podle tříd a souhrnný rozvrh školy pro školní rok 2001/2002.
- Školní řád, řád cvičebny, řád školní družiny.
- Přehled výchovně vzdělávací práce ve školní družině, zápisové listky.
- Provozní řád ze dne 5. září 2001.
- Protokol z kontroly, vydaný Okresní hygienickou stanicí Mělník 4. září 2001.
- Výroční zprávy o činnosti a hospodaření školy za školní roky 2000/2001, 1999/2000, 1998/1999.
- Třídni knihy ze školních roků 1998/1999, 1999/2000, 2000/2001 a 2001/2002.
- Záznamy o práci v nepovinných předmětech a kroužcích ve školním roce 2000/2001 a 2001/2002.
- Katalogové listy žáků a třídni výkazy 1. až 5. ročníku.
- Dokumentace žáků se specifickými poruchami učení.
- Dokumentace k plánování a kontrolní činnosti, koncepce práce školy.
- Zápisy z pedagogických rad.
- Kniha úrazů, výkaz úrazovosti za rok 2000/2001.
- Inspekční zpráva čj. 033-17/98-2712 ze dne 20. ledna 1998.

ZÁVĚR

- *Úroveň průběhu vzdělávání z hlediska plánování, organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace v předmětech český jazyk, německý a anglický jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, výtvarná a hudební výchova byla v souhrnu posouzena stupněm průměrný.*
- *Úroveň podmínek vzdělávání v oblasti materiální, psychohygienické a personální je průměrná. Systémové podmínky z hlediska plánování, organizování, vedení a motivování a kontrolních mechanismů jsou rovněž na průměrné úrovni.*
- *Z hlediska vývoje a v porovnání se závěry poslední inspekční zprávy se zkvalitnilo především materiální vybavení školy v oblasti výpočetní techniky. V pedagogickém sboru došlo k zásadním personálním změnám, včetně vedení školy.*

Škola byla v souhrnu sledovaných ukazatelů zhodnocena jako standardní, s pozitivy a negativy v rovnováze.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Kindlová
Členové týmu	Mgr. Petr Jiroš

V Berouně dne 26. prosince 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. prosince 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Lenka Konečná

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy KÚ Praha	2002-01-14	022-003/02-2157
Zřizovatel - OÚ Úžice	2002-01-14	022 324/01-2157
Rada školy	2002-01-14	022 325/02-2157

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány